



Kiezer heeft gesproken: Beperk nu eindelijk die immigratie eens!

Posted on 23 december 2023 by Hans Roodenburg

De verkiezingen van 22 november voor de nieuwe Tweede Kamer waren voor alles een referendum over immigratie. Tot veel politici en commentatoren lijkt dit nog steeds niet helemaal te zijn doorgedrongen. De uitslag betekent niet dat veel kiezers de weg kwijt zijn omdat zij Wilders zo'n toffe peer vinden, maar is primair op te vatten als een afstraffing van partijen die hebben geweigerd om, overeenkomstig de wens van hun potentiële kiezers, de immigratie te beperken.

Om te beginnen de partijen van de zittende coalitie. Die leverden allemaal in, bij elkaar 37 zetels, wat ongeveer neerkomt op een – ongekende – halvering van het behaalde aantal in 2021. Ook de linkse partijen, uit de oppositie en de coalitie bij elkaar genomen, leden een fors verlies.

Nieuwe coalitie

De grote vraag is nu natuurlijk: zal dit referendum dezelfde behandeling krijgen als eerdere referenda (Europese Grondwet, Associatieverdrag Oekraïne), te weten: het

negeren van de uitslag door het – nog te vormen – kabinet?

Of de voor de hand liggende coalitie van BBB, NSC, PVV en VVD, die uiteindelijk eens werk zou kunnen maken van beperking van de immigratie, er gaat komen staat nog te bezien. Niet als het aan hun kiezers ligt, maar in zowel de gelederen van NSC als VVD zijn krachten werkzaam die de totstandkoming van zo'n coalitie proberen te saboteren.

Een alternatief dat ook uitzicht biedt op beperking van de immigratie zou een minderheidskabinet kunnen zijn dat, in een gedoogconstructie of anderszins, met de vier genoemde partijen een meerderheid weet te realiseren om spijkers met koppen te slaan. Als het echter zou komen tot een coalitie met GroenLinks/PvdA dan is de kans op een serieuze aanpak van de ongeremde immigratie, in het bijzonder van de problematische asielinstroom, verkeken.

Dat in politiek Den Haag een nieuwe wind is gaan waaien bleek meteen toen de Tweede Kamer in de nieuwe samenstelling bijeenkwam. Een stroom van moties maakte duidelijk dat na ruim tien jaar links beleid onder premier Rutte heel wat achterstallig onderhoud valt te plegen.

Opt-out

Een motie die eruit springt is nr. 1997 (21501-20), ingediend door het Kamerlid Veldkamp (NSC) en leden van de andere fracties van de beoogde coalitie (dus inclusief de VVD):

'De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het Europees Parlement op 22 november een resolutie heeft aangenomen die een vergaande verdragswijziging voorstelt; overwegende dat de EU komende tijd in kaart zal brengen welke gevolgen uitbreiding van de EU zal moeten hebben op onder andere institutioneel gebied; verzoekt het kabinet om bij de Europese Raad in te brengen dat Nederland bij verdragswijziging met zekerheid zal inbrengen dat een clause wordt ingebouwd waarmee een opt-out voor EU-afspraken op het gebied van asiel en migratie mogelijk wordt, en daarover terug te koppelen, en gaat over tot de orde van de dag.'

Reactie van Rutte

Zo'n *opt-out* komt erop neer dat Nederland – net als Denemarken – weer over zijn eigen asiel- en migratiebeleid gaat, en dus niet langer gebonden is aan het keurslijf van EU-regels op dit beleidsterrein. De reactie van demissionair premier Rutte op de motie luidde:

'Mag ik de motie zo lezen dat Nederland dit inbrengt wanneer het proces duidelijk is? Bij deze Europese Raad heeft het namelijk geen zin, want daar speelt het helemaal niet. Als ik het nu indien, zal men denken: waar begint die Rutte nou over? Dus als ik waar "bij de Europese Raad" staat, mag zeggen "bij de relevante Europese Raad", dan krijgt de motie oordeel Kamer.'

Over de betekenis van de formulering 'oordeel Kamer' kan geen misverstand bestaan, sinds premier Rutte op 21 september 2018 in een debatje met het Kamerlid Baudet doceerde: *'Oordeel Kamer betekent dat de regering [het] met het voorstel eens is.'*

De motie werd aangenomen met 95 stemmen voor (van de beoogde coalitie plus FVD, SGP en JA21) en 55 stemmen (van de linkse partijen) tegen. Dat geeft meteen aan hoe de politieke verhoudingen sinds de verkiezingen van 22 november liggen.

Dat deze motie werd aangenomen betekent, ongeacht de uiteindelijke gevolgen, dat het adagium als zou migratie en asiel op EU-niveau moeten worden geregeld, niet langer vanzelfsprekend is in politiek Den Haag. En het is natuurlijk ook een blijk van wantrouwen ten aanzien van het vermogen, zo niet de bereidheid, van de EU om ernst te maken met beperking van de immigratie in het algemeen en van de asielinstroom in het bijzonder.

Asiel- en migratiepact EU

Dat zowel de nieuwe VVD-fractie als demissionair premier Rutte de motie steunen mag opmerkelijk genoemd worden, te meer daar deze partij in het Europees Parlement innig samenwerkt met het eurofiere D66 in de fractie *Renew Europe*, geesteskind van de fanatieke eurofederalist Verhofstadt.

Nu we het toch over de EU hebben, eerder deze week werd bekend gemaakt dat de Europese Raad overeenstemming heeft bereikt over het zogenoemde [Asiel- en](#)

[migratiepact](#). Het klaroengeschal in de toonaangevende media over dit pact gaf de indruk als zou, nu de nood (de aanzwellende en onbeheersbare asielinstroom) hoog is, de redding nabij zijn. Was het maar waar, zou ik zeggen. In een [eerder artikel](#) over het pact in wording kwam ik al tot de conclusie dat dit pact het kernprobleem, de ongebreidelde instroom van asielzoekers, niet adresseert:

'Als het meezit zullen sommige nieuwe regels wel een ontmoedigingseffect hebben op de instroom. Maar het migratiepotentieel in Afrika en het Midden-Oosten is nu eenmaal praktisch onbeperkt en de internationale verdragen impliceren nog steeds een open-einderegeling. Iedereen die de EU weet te bereiken heeft immers recht op een asielprocedure. Daar brengen de [...] gemaakte afspraken geen verandering in. En dit betekent dat er nog steeds geen enkele bovengrens kan worden gesteld aan de instroom, een instroom die inmiddels tekenen van een exponentiële groei vertoont.'

Geen prikkels tot terugkeer

Deugt er dan helemaal niets van dat pact? Zo ver zou ik niet willen gaan. Zo is er het voornemen om alle asielzoekers direct na aankomst te registreren en hun vingerafdrukken op te slaan in de Europese databank Eurodac. Dit voorkomt dat asielzoekers, zwervend door Europa, steeds opnieuw asiel kunnen aanvragen.

De buitengrensprocedure, die kansarme asielzoekers (vooral zogenaamde 'veiligelanders') wel een procedure geeft, maar in afwachting van de uitslag de toegang tot de EU ontzegt, is op zich een goed idee. Maar vooralsnog is verzuimd prikkels in te bouwen die ertoe leiden dat afgewezen asielzoekers daadwerkelijk terugkeren naar het land van herkomst. Te denken valt aan het opvoeren van de druk op weigerachtige landen van herkomst om hun onderdanen terug te nemen, en aan de mogelijkheid van detentie voor onbepaalde tijd, die de onwillige afgewezen asielzoekers voor de keuze plaatst: opsluiting of vertrek.

Zoals gezegd voorziet het pact niet in beperking van de instroom: iedereen – kansrijk of kansarm – die de EU weet te bereiken houdt recht op een asielprocedure en de daaraan verbonden opvang, zoals in Nederland tegenwoordig verblijf op cruiseschepen en in luxe hotels. Het pact voorziet echter wel in de – zo nodig gedwongen – verdeling van asielzoekers over de lidstaten (in EU-jargon: 'solidariteitsmechanisme'), en is daarom te vergelijken met onze omstrede spreidingswet (ook bekend als de 'dwangwet'), maar dan op het niveau van de

Europese Unie. De pijn wordt niet bestreden maar verdeeld.

Een komische noot in het geheel is de hoogte van de afkoopsom voor landen die geen asielzoekers willen opnemen. Gesproken wordt over een bedrag van 20.000 euro per asielzoeker. Dit bedrag staat in geen verhouding tot de kosten van een statushouder, die volgens berekeningen in [Grenzeloze Verzorgingsstaat](#), gedurende diens verblijf in Nederland gemiddeld circa 400.000 euro bedragen, gezinsleden niet meegerekend. Zo bezien zou het plan van BBB om niet meer dan 15.000 asielzoekers per jaar toe te laten en de rest van het toegewezen quotum af te kopen een *no-brainer* zijn.

Niet achterover leunen

Een ding is duidelijk. Dat de Europese Raad het Asiel- en migratiepact heeft gesloten, mag voor de te vormen coalitie in Den Haag geen reden zijn om nu maar achterover te leunen. Integendeel, er is des te meer aanleiding om werk te maken van het plukken van laaghangend fruit zoals de invoering van het twee-statusstelsel asiel en het aanpakken van de internationaal gezien ruimhartige regeling inzake gezinshereniging voor alleenreizende minderjarige asielzoekers (Amv). Zo ook het doordrukken van een 'opt-out' in geval van een nieuw EU-verdrag, en uiteindelijk het in EU-verband buiten werking stellen van verdragen die beperking van de instroom in de weg zitten.

Rectificatie: In mijn [artikel van 18 november](#) staat dat het gelijktrekken met ons omringende landen van de regels inzake gezinshereniging voor alleenreizende minderjarige vreemdelingen (Amv), door de in beschouwing genomen partijen als te nemen maatregel over het hoofd lijkt te zijn gezien. Dit geldt echter niet voor NSC, dat hiervan wel melding maakt in het verkiezingsprogramma.

[Hans Roodenburg](#) is econoom en gaf bij het Centraal Planbureau leiding aan onderzoek naar de economische gevolgen van immigratie. Hij publiceert sinds maart 2021 in Wynia's Week over het Nederlandse immigratiebeleid.

Wynia's Week is er diverse keren per week, als video, als podcast en als internetkrant. Wynia's Week bestaat nu 5 jaar en viert het jubileum deze maand. Op naar het nieuwe jaar! **[Doet u mee, als donateur? Hartelijk dank!](#)**